

SIR IAN McKELLEN E CEA MAI FERICITĂ DOAMNĂ DE PE SCENĂ

Uităm prea des ce ne face fericiți. Bucuria nu e un concept abstract și greu de „pățit”. Din mici cioburi de întâmplări ne putem găsi colțuri de bucurie pe care să le presărăm peste griul monocord, astfel încât zâmbetul să nu ne fie doar un musafir străin. Cu cât te lași îmbucurat de mai multe mici detalii cotidiene, cu atât îți dai șansa unei existențe mai puțin încrâncenate. Bucuria se poate învăța.

Unul dintre cei mai competenți profesori care predă fără niciun efort acest curs intensiv de Bucurie, fără să o știe măcar, e Sir Ian McKellen în *Mother Goose* – o pantomimă de Jonathan Harvey, în regia lui Cal McCrystal. Genul specific spațiului anglo-saxon, asemănător spectacolelor de revistă autohtone, combină un scenariu bazat pe povești dedicate copiilor cu o acțiune ușor de recunoscut și urmărit, cu multă improvizatie, comentarii politico-sociale ironice, autoreferințe acide, muzică, dans, multă culoare și, cel mai important, având o atmosferă moloșitoare de voie bună solară.

Unul dintre cei mai mari și mai apreciați actori ai lumii, multipremiat, iubit de o lume întregă, actor shakespeareian prin excelență, Gandalf și Magneto, înnobilit de Regină, Sir Ian McKellen, seniorul de 83 de ani, recunoscut pentru grija pe care o dedică alegerii rolurilor pe care le interpretează, și-a dorit să fie *Mother Goose*. Mama găscă. Într-o *panto*; un subgen dramatic pe care nu îl asociezi imediat cu superlativele artei teatrale. Este, însă, tipul de spectacol care l-a făcut pe Sir Ian să își dorească să devină actor, cândva demult, în Burnley-ul natal, când, la vârsta de opt ani, s-a hotărât că el vrea să se bucure nu din sală, ci de pe scenă.

Omagiul pe care Ian McKellen îl face interpretând acest travesti spumos, cu toată voluptatea unui alint delicios de peste două ore, este închinat bucuriei de a fi actor. Masterclassul de iubire de teatru pe care îl susține în această jucărie de rol conține toate resorturile performanței costumate în cele mai prietenoase grimase, aparteurii complice, joviale ocheade, aluzii autoironice, ori înțepături colegiale cu haz. Totul pare o joacă relaxată, puțin haotică, o improvizatie *ad libitum*, din care toți cei de pe scenă obțin la fel de multă plăcere ca cei din sală. E relaxant să ai sentimentul de a fi împreună într-o poveste exagerată despre un cuplu drăgălaș, inocent și iubitor de animale care se confruntă cu aceleași probleme

financiare ca tot Regatul. Complicațiile și rezolvările puerile din scenariu pot părea stângace, iar poantele nu sunt de fiecare dată, neapărat, inteligente. Gagurile sunt la locul lor, iar umorul de inspirație directă din filmele mute funcționează cu efect garantat. Dansurile sunt de fiecare dată un punct culminant în care toată energia explodează într-o sărbătoare generală, iar songurile interpretate de cele două vrăjitoare-amfitrioane Encanta (Sharon Ballard) și Malignia (Karen Mavundukure) ating toate notele performanței vocale. Fiecare palier luat în parte nu e neapărat o culme a artei teatrale. Analizând, doar, tehnic, la rece, spectacolul dezmembrat în părțile sale componente nu obținem, neapărat, mostre de cea mai înaltă puritate artistică. Sentimentul pe care îl transmite, însă, vibrația acestui ghem de fericire cu sclipici, e una dintre cele mai frumoase emoții pe care le poți simți într-o sală de spectacol.

Fascinația de a te afla în prezența unui hyperstar, de a-l vedea interpretând live pe Sir Ian McKellen este ea însăși o bornă onorantă în stomacul oricărui spectator. Anticipezi, aștepti să îl vezi în fața ochilor tăi; și te bucuri mai întâi de această șansă. Apoi intră în scenă – o doamnă cu bigudiuri și rochie albastră cu buline albe, cu geantă multicoloră și ruj roșu, oă asortată și un cățel-butaforie, ca un pământuf, în lesă. El, marele actor, cavalerul, nominalizat la Oscar, laureatul, monstrul sacru, e cea mai simpatică tanti pe care ți-o poți imagina. Respirația se taie câteva clipe, gura se cascadează ușor, pupilele se dilată, apoi bucuria simplă și sinceră te ia prizonier și te ține în cușca ei cu bare pufoase mult și bine. Există atâta plăcere autentică în interpretarea lui Ian McKellen; e un copil genial care a făcut tot ce a trebuit pentru a-și demonstra calitățile preț de-o viață, a bifat listele așteptărilor tuturor, iar acum e liber să urce pe scenă și să fie o doamnă superbă, așa cum își dorește el. E atât de liber, de frumos, e cu adevărat un regal să îl privești cum se distrează, cum se unduiește și cum se răsfață. Ochii lui de un albastru perfect strălucesc a fericire și gesturile lui moi și feminine sunt perfecte pentru a completa ținutele flamboaiante, cu tentă kitsch, *over the top*, pe care le poartă cu toată savoarea serioasă a unei duduie elegante, dar fundamental simple, care și-a depășit condiția. Pare ireverențios și obraznic să spui că Sir Ian McKellen e țoapa supremă – dar e cel mai frumos compliment pe

Ian McKellen și John Bishop
foto Manuel Harlan

care îl poți aduce unei interpretări atât de pline, de bogate și de asumate absolut a unui personaj care seamănă izbitor cu o Coană Chirița britanică.

În tot acest haos controlat, printre multe glumițe mai mult sau mai puțin rafinate, între animale cu haz și rezolvări *deus ex machina* absurd, care tocmai de asta funcționează cu efect comic, există un moment în care întreaga sală e suspendată într-o diastolă emoțională. Îmbrăcat într-o rochie lucitoare, cu perucă buclată, cu tocuri și machiat cu un strat gros de fond de ten, farduri și rimel, Sir Ian McKellen spune monologul despre iertare al Porției din *Neguțătorul din Veneția* de Shakespeare. Și, în doar câteva secunde, după primul vers, râsul general tace în cea mai densă liniște. Pentametrul iambic își găsește rezonanța perfectă în rostirea plină de sens, gând, emoție, măiestrie și har a lui Sir Ian, cel care de sub masca acestei Mama Gâscă transmite impecabil fiorul unui monolog shakespearian, schimbând dintr-o singură respirație starea unei săli întregi. Acest control absolut asupra publicului e unul dintre rarele momente de întâlnire cu Arta Actorului cu majusculă.

Partenerul său, John Bishop (Vic), un îndrăgit comediant de stand-up din Marea Britanie, deține mijloace cu mult mai rudimentare în ceea ce privește asumarea unui rol. Are o carismă exersată în zona improvizăției și construiește *punch line*-urile cu lejeritatea experienței pe care o are în show-urile în care livrează povești de unul singur pe scenă, în fața unui microfon. Interpretând un personaj mai stingher, mai stângaci, joacă relaxarea, dar nu poate acoperi registre pentru care, în mod evident, nu e suficient de antrenat. Cu generozitatea unui actor cu adevărat mare, Ian McKellen își menajează partenerul și construiește relația de la premisele oferite tocmai de această discrepantă. Insuflă răbdare și pare că îl încurajează constant. Nu vezi nicio clipă un piedestal pe care să stea marea vedetă, restul fiind *actori-minions* care gravitează în aura lui. Dimpotrivă. E foarte lejer totul, e foarte firesc, iar Ian McKellen e un partener onest, joacă colegial, fără nimic ostentativ care să distragă atenția în mod egoist.

Mother Goose e un spectacol care aduce împreună în spiritul bucuriei scena și sala. E o punte de fericire pe care poți păși cu încredere, ținut de mână de o doamnă elegantă și o menajerie întreagă de animale fâșnețe și pline de energie. Cel mai frumos sentiment pe care îl împărtășește această experiență e bucuria pleneră, fără rezerve a unui actor cu adevărat mare. Un superstar alege cu tot sufletul să își facă publicul fericit și să joace, totodată, și pentru sufletul său un rol pentru care nu i se cere și nu trebuie să dea nicio explicație. Bucuria de a zâmbi din toată inima câte cinci ore pe zi, în cele două reprezentații programate până la sfârșitul lunii martie în turneul din Marea Britanie și Irlanda de Nord, împreună cu mii și mii de oameni, e poate cel mai frumos cadou pe care un mare actor îl poate face publicului și sieși.

Duke of York's Londra – Mother Goose de Jonathan Harvey. Regia: Cal McCrystal. Scenografia: Liz Ascroft. Coregrafia: Lizzi Gee. Light designer: Prema mehta. Sound designer: Ben Harrison. Designul păpușilor: Christopher Barlow. Aranjament muzical și regie muzicală: James Keay. Cu: Ian McKellen, John Bishop, Anna-Jane Casey, Simbi Akande, Sharon Ballard, Mairi Barclay, Adam Brown, Oscar Conlon-Morrey, Gabriel Fleary, Becca Francis, Shailan Gohil, Richard Leeming, Karen Mavundukure, Genevieve Nicole, Laura Tyrer. Data reprezentației: 3 decembrie 2022.